

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง บทบาทของสมาชิกวุฒิสภาจังหวัดเชียงใหม่ตามความเป็นจริงและจากความรู้ความเข้าใจของประชาชนจังหวัดเชียงใหม่ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก ประกอบการพูดคุย ซักถามในประเด็นเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภาในด้านต่าง ๆ กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาประกอบด้วย ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน 200 คน และสมาชิกวุฒิสภาจังหวัดเชียงใหม่ปีพุทธศักราช 2543-2548 จำนวน 5 คน ประกอบด้วย พล.ต.อินทรัตน์ ยอดบางเตย พล.ต.อ.สวัสดิ์ อมรวิวัฒน์ นายอาคม ตูลาดิลก พล.ต.ต.สนาม คงเมือง และนายถาวร เกียรติไชยากร การศึกษารุ่นนี้ มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อ

- 1) เพื่อศึกษาบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาจังหวัดเชียงใหม่ตามความเป็นจริง และจากความรู้ความเข้าใจของประชาชนในจังหวัดเชียงใหม่
- 2) เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาจังหวัดเชียงใหม่ตามความเป็นจริง และจากความรู้ความเข้าใจของประชาชนในจังหวัดเชียงใหม่

ข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้ศึกษานำมาวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ สถิติที่ใช้ในวิเคราะห์ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และข้อมูลจากการสัมภาษณ์ วิเคราะห์โดยการพรรณนาบรรยาย และสรุปเป็นประเด็น

5.1 สรุปผลการศึกษา

การศึกษารุ่นนี้ ผู้ศึกษาได้ทำการสอบถามประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน 200 คน ที่อยู่ในเขตพื้นที่แขวงนครพิงค์ เมืองราย กาวีละ และศรีวิชัย แขวงละ 50 คน ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างประชาชนส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง ร้อยละ 62.50 มีอายุระหว่าง 21 – 30 ปี ร้อยละ 44.50 ประกอบอาชีพรับราชการ ร้อยละ 29.0 และส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับอนุปริญญา/ปวส. ร้อยละ 35.5

การรับรู้เกี่ยวกับบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา ตามกฎหมายและด้านสังคม พบว่า กลุ่มตัวอย่างประชาชนส่วนใหญ่รับรู้ถึงบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.71 เมื่อพิจารณาแต่ละประเด็นพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่รับรู้บทบาทของสมาชิกวุฒิสภาเพียง 3 ด้าน เท่านั้น คือ ด้านการกำหนดให้พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งคณะกรรมการการ

ขณะเดียวกันบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา ในด้านการถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภา ผู้ดำรงตำแหน่งประธานศาลฎีกา ผู้ดำรงตำแหน่งประธานศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งประธานศาลปกครองสูงสุด และผู้ดำรงตำแหน่งอัยการสูงสุด ที่มีพฤติการณ์ร้ายแรงผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่ ส่อว่ากระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ กระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ส่อว่ากระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ส่อว่าจงใจใช้อำนาจหน้าที่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ประชาชนกลับไม่แน่ใจว่าตนเองรับรู้บทบาทของสมาชิกวุฒิสภาในด้านดังกล่าวนี้หรือเปล่า

บทบาทของสมาชิกวุฒิสภาจังหวัดเชียงใหม่ตามความเป็นจริง จากข้อมูลการสัมภาษณ์สมาชิกวุฒิสภาจังหวัดเชียงใหม่ทั้ง 5 ท่าน พบว่า ในทางด้านการเมืองสมาชิกวุฒิสภาจังหวัดเชียงใหม่ได้ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้ง แต่งตั้งผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา แต่งตั้งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน แต่งตั้งประธานและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ แต่งตั้งตุลาการศาลปกครองสูงสุด และแต่งตั้งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หลังจากนั้นได้นำเสนอเพื่อโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งต่อไป

ขณะเดียวกันสมาชิกวุฒิสภาไม่มีบทบาทในการถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ผู้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี ผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภา ผู้ดำรงตำแหน่งประธานศาลฎีกา ผู้ดำรงตำแหน่งประธานศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งประธานศาลปกครอง และผู้ดำรงตำแหน่งอัยการสูงสุด ทั้งนี้เนื่องจากการบริหารประเทศของรัฐบาลพรรคไทยรักไทย สมาชิกวุฒิสภาค่อนข้างที่จะมีอำนาจในมือน้อย ไม่สามารถที่จะต่อต้านหรือสวนกระแสแนวความคิดการบริหารประเทศของผู้บริหารประเทศได้ อีกทั้งนายกรัฐมนตรี มีอำนาจเบ็ดเสร็จเด็ดขาด ไม่มีใครกล้าขัดแย้ง จึงมีผลบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาที่ทำหน้าที่ในการคานอำนาจ และตรวจสอบพฤติการณ์ของผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ไม่สามารถปฏิบัติได้อย่างเต็มที่ ถูกควบคุม และถูกแทรกแซงทางการเมือง

บทบาททางด้านเศรษฐกิจ พบว่า สมาชิกวุฒิสภา มีบทบาทในการตรวจสอบกรณีการทุจริตโครงการรับจํานําลําไยอบแห้ง ปี พ.ศ. 2545 – 2547 และศึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาคาความยากจนของประชาชนและนำเสนอผลการศึกษาต่อที่ประชุมวุฒิสภาพร้อมข้อเสนอแนะให้มีการแก้ไขปัญหาคาความยากจนของประเทศ

บทบาททางด้านสังคม พบว่า สมาชิกวุฒิสภา มีบทบาทในการตรวจสอบการบริหารงานของรัฐวิสาหกิจและหน่วยงานของรัฐ ติดตามตรวจสอบปัญหาการปราบปรามผู้มีอิทธิพล **ผลักดัน** ให้สังคมมีความเป็นธรรม และได้รับความธรรมจากองค์กรของรัฐ **ผลักดัน** ให้มีการแก้ไขปัญหาราคาพืชผลการเกษตร **ผลักดัน** ให้มีการแก้ไขปัญหาเขตปลอดภาษี (Free Trade Area) ในไทย **ผลักดัน** ให้มีการแก้ไขปัญหายาเสพติด และ**ผลักดัน** ให้มีการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวในประเทศไทย

เมื่อผู้ศึกษานําข้อมูลการรับรู้ของประชาชนในบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาเปรียบเทียบกับบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาตามความเป็นจริง พบว่า ประชาชนในจังหวัดเชียงใหม่มีการรับรู้บทบาทของสมาชิกวุฒิสภาตรงกับบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาที่เป็นจริง ในด้านการกำหนดให้พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้ง และตุลาการศาลสูงสุดตามคํานําแนะนําของวุฒิสภา ขณะเดียวกันพบว่า ประชาชนในจังหวัดเชียงใหม่ไม่แน่ใจ/ไม่เคยรับรู้บทบาทของสมาชิกวุฒิสภาตามความเป็นจริง ในด้านการกำหนดให้พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ประธานและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตามคํานําแนะนําของวุฒิสภา การถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ประธานสภา ประธานวุฒิสภา ประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานสภาผู้แทนราษฎร อัยการสูงสุดที่มีพฤติการณ์ร้ายชัดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่ ส่อว่ากระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ กระทำผิดต่อหน้าที่ราชการ ส่อว่ากระทำผิดต่อตำแหน่งในการยุติธรรม ส่อว่าจงใจใช้อํานาจหน้าที่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ตรวจสอบข้อพิพาทการครอบครองที่ดิน ตรวจสอบการทุจริตการเลือกตั้งท้องถิ่น การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา

นอกจาก บทบาททางด้านเศรษฐกิจ ศึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาคาความยากจนของประชาชนและบทบาททางด้านสังคม ในการตรวจสอบกรณีทุจริตโครงการรับจํานําลําไยอบแห้ง การตรวจสอบการบริหารงานของรัฐวิสาหกิจและหน่วยงานของรัฐ ติดตามและตรวจสอบปัญหาการปราบปรามผู้มีอิทธิพล ตลอดจนการผลักดันให้มีการแก้ไขปัญหาราคาพืชผลการเกษตร การแก้ไขปัญหายาเสพติด และการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวในประเทศไทย ประชาชนไม่แน่ใจและไม่เคยรับรู้บทบาทของสมาชิกวุฒิสภาในด้านดังกล่าวนี้เลย

5.3 อภิปรายผลการศึกษา

การรับรู้เกี่ยวกับบทบาทของสมาชิกวุฒิสภา ตามกฎหมายและด้านสังคมของประชาชน จะเห็นได้ว่ามีความแตกต่างจากความเป็นจริงตามกฎหมายของรัฐธรรมนูญ ปี 2540 โดยรัฐธรรมนูญ 2540 ได้กำหนดบทบาทและอำนาจหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภามากกว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นอกจากหน้าที่ในด้านนิติบัญญัติแล้ว สมาชิกวุฒิสภายังมีหน้าที่ในการถอดถอนและแต่งตั้งองค์กรอิสระต่าง ๆ เช่น ผู้ตรวจการแผ่นดินรัฐสภา ผู้ว่าฯ สตง. คณะกรรมการเลือกตั้ง สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และรวมถึงการตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล

ตามแนวความคิดของประชาชนเกี่ยวกับการรับรู้ของประชาชน เห็นว่า สมาชิกวุฒิสภาเป็นตำแหน่งที่มีเกียรติ และศักดิ์ศรีสูงกว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เนื่องจากมีเขตพื้นที่เลือกตั้งทั้งจังหวัด สิ่งใดที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรช่วยไม่ได้ ประชาชนก็เห็นว่าสามารถมาขอความช่วยเหลือสมาชิกวุฒิสภาได้ ในทางปฏิบัติตามความเป็นจริงสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นตัวแทนของประชาชน มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากกว่าสมาชิกวุฒิสภา อีกทั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสามารถช่วยเหลือประชาชนได้มากกว่า เพราะอยู่ใกล้ชิดรัฐบาล มีเครื่องมือ และงบประมาณสนับสนุนจากรัฐ สำหรับสมาชิกวุฒิสภาแล้วต้องเป็นผู้มีบารมี จึงจะทำให้รัฐบาลเกิดความเกรงใจ และให้ความช่วยเหลือ

สมาชิกวุฒิสภาจากการเลือกตั้งในปี 2543 ที่ผ่านมามีบทบาทที่ทำให้ประชาชนหมดศรัทธา เพราะตกอยู่ในวงจรอุบาทของอำนาจเงิน ถูกครอบงำโดยฝ่ายรัฐบาล แม้ประธานวุฒิสภายังซื้อเสียง เพื่อจะได้ตำแหน่ง ซึ่งใช้เงินจากบริษัทใหญ่บริษัทหนึ่ง ในการซื้อเสียงจากสมาชิกวุฒิสภา นอกจากนี้แล้วสมาชิกวุฒิสภายังลดอำนาจ ไม่สามารถดำเนินงานตรวจสอบ หรือดำเนินการถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งไม่มีบทบาทในการถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ผู้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี ผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภา ผู้ดำรงตำแหน่งประธานศาลฎีกา ผู้ดำรงตำแหน่งประธานศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งประธานศาลปกครอง และผู้ดำรงตำแหน่งอัยการสูงสุด ที่มีพฤติการณ์ร้ายวผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่ ส่อว่ากระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ กระทำผิดต่อหน้าที่ราชการ ส่อว่ากระทำผิดต่อตำแหน่งในการยุติธรรม ส่อว่าจงใจใช้อำนาจหน้าที่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญได้ ทั้งนี้เพราะ ลักษณะการทำงานของสมาชิกวุฒิสภากับฝ่ายบริหารทำงานแบบถ้อยทีถ้อยอาศัยกัน เมื่อเกิดปัญหาอะไรขึ้น รัฐบาลก็จะนำเงินมาปิดปากสมาชิกวุฒิสภาไม่ให้พูด ไม่ได้ร้องเรียก มีผลให้ผู้กระทำผิดจำนวนมากในสมัยรัฐบาลพรรคไทยรักไทยไม่ถูกตรวจสอบ และไม่ถูกถอดถอนออกจากตำแหน่ง อีกทั้งยังคงมีอำนาจและกอบโกยผลประโยชน์ให้ตัวเอง และกลุ่มจำนวนมาก เช่นเดียวกับการศึกษาของ กริช สืบสนธิ์

อาจกล่าวได้ว่ากลไกสำคัญที่จะขับเคลื่อนให้การปกครองแบบประชาธิปไตยของไทยเจริญก้าวหน้าสร้างความเชื่อมั่นในชีวิต การมีอิสระเสรีภาพ และความผาสุกแก่ประชาชนที่สำคัญคือ สมาชิกวุฒิสภา เพราะถ้ามีสมาชิกวุฒิสภาที่ดีแล้ว ผู้บริหารองค์กรอิสระที่ได้รับการแต่งตั้งจากสมาชิกวุฒิสภาก็จะดีไปด้วยมีผลให้สามารถทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นอิสระ โดยเฉพาะการปราบปรามคอร์ปชั่นที่กำลังระบาดอย่างมากในปัจจุบัน และส่งผลให้การดำเนินงานของสมาชิกวุฒิสภาในการถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งสำคัญในฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายตุลาการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ แต่ในทางตรงกันข้าม ถ้ามีวุฒิสภาที่ไม่ดีแล้ว ก็คาดหมายได้ว่าผู้บริหารองค์กรอิสระที่ได้รับการแต่งตั้งจากวุฒิสภาก็จะไม่ดีตามไปด้วย มีผลให้องค์กรอิสระนั้นไม่อาจดำเนินการให้สมเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญได้ ทั้งมีผลให้การดำเนินงานของวุฒิสภาในการถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งสำคัญในฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายตุลาการเป็นไปอย่างไร้ประสิทธิภาพและอาจใช้อำนาจนี้เข้าไปครอบงำเพื่อผลประโยชน์ของตนและพรรคพวกในทุกด้านรวมถึงคดีในศาล เช่นเดียวกับการศึกษาของ โสภณ เคนวิเศษ (2536) ได้ทำวิจัยเกี่ยวกับบทบาทของวุฒิสภาในการควบคุมฝ่ายบริหารตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ผลการศึกษาพบว่า บทบาทของวุฒิสภาในการควบคุมฝ่ายบริหาร มีประสิทธิผลน้อย และไม่ปฏิบัติตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจหน้าที่ไว้ และจากการศึกษาของ ชีรภัทร์ เสรีรังสรรค์ (2549) ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินผลงานของวุฒิสภา ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาที่เกี่ยวกับตัวสมาชิกวุฒิสภาเอง ได้แก่ การขาดความรู้ความเข้าใจ การขาดความเป็นอิสระ ความเป็นกลาง หรือมีพฤติกรรมฝักฝ่ายทางการเมือง และปัญหาจากภายนอกองค์กร ได้แก่ วัฒนธรรมแบบอุปถัมภ์นิยมของสังคมไทย ปัญหาการแทรกแซงจากฝ่ายบริหาร ปัญหาการรับผลประโยชน์ของสมาชิกวุฒิสภา

ด้วยเหตุดังกล่าว นักการเมืองที่ไม่หวังดีต่อประเทศชาติ และระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ประสงค์ที่จะทุจริตกอบโกยผลประโยชน์เข้าตนเองและพรรคพวกโดยไม่คำนึงว่าจะเกิดผลเสียหายแก่ประเทศและประชาชน ย่อมจะมุ่งหวังเข้ามามีอำนาจในสภาผู้แทนราษฎร โดยทำทุกวิถีทางรวมถึงการทุจริตซื้อสิทธิขายเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) เพื่อกลุ่มของตนเองจะได้มี ส.ส. เสียข้งมากและมีสิทธิเข้ามาเป็นคณะรัฐมนตรีใช้อำนาจบริหารประเทศ กระทำการตามหน้าที่ประสงค์ดังกล่าว และเพื่อความมั่นคงและปลอดภัยของตนเองจะไม่ถูกลงโทษทางอาญา และถูกถอดถอนออกจากตำแหน่งอันเนื่องมาจากการทุจริตและประพฤติมิชอบของตน กลุ่มนักการเมืองที่ไม่หวังดีจะทุ่มเททุกวิถีทางเข้าครอบงำวุฒิสภา โดยวิธีการต่าง ๆ เช่น ส่งคนของตนเข้ามาสมัครเป็นสมาชิกวุฒิสภา (ส.ว.) และเมื่อมีสมาชิกวุฒิสภาเสียงส่วนใหญ่เป็นของตนเองแล้วก็เท่ากับว่า กลุ่มนักการเมืองหรือคณะบุคคลดังกล่าวเข้ามากุมอำนาจบริหารทางนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี นิติบัญญัติ โดยทาง ส.ส. และ ส. ว. องค์กรอิสระ และตุลาการแต่เพียงผู้เดียว กระทำการคอร์รัปชันเงินงบประมาณแผ่นดินและเงินอนาคตของประเทศที่กู้จากต่างประเทศ และภายในประเทศอย่างลำพองใจ แม้ประชาชนห้าหมื่นคนขึ้นไปเข้าชื่อขอถอดถอนกลุ่มนักการเมืองและพรรคพวกที่ดำรงตำแหน่งในฝ่ายบริหารดังกล่าว ผลสุดท้ายรัฐธรรมนูญปี 2540 ที่กำหนดให้สมาชิกวุฒิสภาเป็นผู้พิจารณาถอดถอน (มาตรา 304) และแน่นอนสมาชิกวุฒิสภาที่ตกอยู่ภายใต้อำนาจกลุ่มนักการเมืองชั่วร้ายดังกล่าวย่อมจะมีมติไม่ถอดถอน ความหวังของประชาชนก็จะสูญเปล่า เมื่อเป็นเช่นนี้จึงมีผลให้ประเทศเกิดปัญหาด้านความมั่นคง เศรษฐกิจ และสังคมรัฐธรรมนูญฉบับปี 2540 มุ่งหวังการให้สิทธิ เสรีภาพ และส่วนร่วมในการปกครองของประชาชนเพิ่มขึ้น การเพิ่มอำนาจประชาชนในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ และการพยายามทำให้การใช้อำนาจรัฐสุจริตก็จะไม่บรรลุผล แต่จะกลายเป็นรัฐธรรมนูญฉบับที่มอบอำนาจบริหาร นิติบัญญัติ และตุลาการให้แก่กลุ่มคนเพียงกลุ่มเดียวเท่านั้น เปรียบเสมือนรัฐธรรมนูญมีรูปลักษณะเป็นเครื่องมือในการบริหารประเทศแบบประชาธิปไตย แต่ก็ซ่อนอริรูปลักษณะหนึ่งคืออาจเป็นเครื่องมือของเผด็จการก็ได้

ปัจจุบันมีเสียงวิพากษ์วิจารณ์กันมากเกี่ยวกับการแทรกแซงและครอบงำสมาชิกวุฒิสภาชุดการบริหารประเทศของพรรคไทยรักไทยปัจจุบัน แม้แต่สมาชิกวุฒิสภาด้วยกันเองก็เคยเปิดโปงเกี่ยวกับการรับเงินรับทองของสมาชิกวุฒิสภาบางส่วน จนทำให้วุฒิสภาไม่อาจเป็นองค์กรผู้ตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจตามเจตนารมณ์ของกฎหมายรัฐธรรมนูญได้ ส่วนวุฒิสภาก็กลายเป็น “สภาวงสาคณาญาติ” ของนักการเมือง ถ้าหากวุฒิสภาไม่สามารถทำหน้าที่เป็นองค์กรผู้ตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจต้องถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของความล้มเหลวในการปฏิรูปการเมือง

ประเทศที่มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ไม่ว่าจะใช้ระบบรัฐสภาอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขหรือระบบประธานาธิบดีจะประสบผลสำเร็จนำพาประเทศชาติไปสู่ความเจริญ ความมั่นคง ประชาชนมีความสุขนั้น มีองค์ประกอบอยู่ 3 ส่วน ส่วนหนึ่งเกิดจากระบบการปกครองที่ถูกต้อง ส่วนที่สอง ขึ้นอยู่กับตัวบุคคลที่เข้ามาอยู่ในระบบ มีตำแหน่งหน้าที่หากทำงานอย่างเต็มความสามารถโดยสุจริต ก็จะเป็นผลดีต่อประเทศชาติ หากทำงานโดยทุจริตทรยศต่อหน้าที่ประชาชน ก็จะทำให้ประเทศชาติได้รับความเสียหาย และส่วนที่สามคือประชาชนในชาติต้องรู้ระบบการปกครองของประเทศ จึงจะสามารถใช้สิทธิหน้าที่ของประชาชนตามกฎหมายได้อย่างถูกต้องทั้งไม่ตกเป็นเครื่องมือของผู้ไม่หวังดีต่อประเทศชาติ

5.3 ข้อเสนอแนะ

- 1) ควรเพิ่มอำนาจภาคประชาชนให้มีส่วนควบคุมและกำกับการใช้อำนาจของฝ่ายบริหาร และนิติบัญญัติ ด้วยวิธีการให้ประชาชนลงประชามติที่จะให้ฝ่ายบริหาร (คณะรัฐมนตรี) นิติบัญญัติ (ส.ส. และ ส.ว.) ดำรงตำแหน่งต่อไปหรือไม่หลังจากเข้าทำหน้าที่ได้ครบ 2 ปี แล้ว ซึ่งแม้จะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการทำประชามติอยู่บ้าง แต่ก็คุ้มค่ากับการที่ประชาชนจะได้ฝ่ายบริหาร และนิติบัญญัติที่ดีมาบริหารประเทศ รับผิดชอบงบประมาณแผ่นดินนับแสนล้านบาท อันจะนำมาซึ่งความมั่นคงในชีวิต การมีอิสระ เสรีภาพ และความผาสุกของประชาชน
- 2) ควรส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองให้แก่ประชาชนมากยิ่งขึ้น เพื่อที่ประชาชนจะได้มีข้อมูลที่ถูกต้องในการตัดสินใจเลือกตัวแทนของตนไปทำหน้าที่ แต่ละหน้าที่ได้อย่างเหมาะสม
- 3) รัฐบาลควรสนับสนุนงบประมาณในการให้ความรู้เรื่องการเมืองแก่ประชาชนอย่างเพียงพอ เพราะในความเป็นจริงประชาชนไม่รู้เรื่องการเมืองอย่างแท้จริง
- 4) สมาชิกวุฒิสภาควรปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญอย่างเคร่งครัด คำนึงถึงความผาสุกของประชาชนและความมั่นคงแห่งชาติ
- 5) สมาชิกวุฒิสภาควรประชาสัมพันธ์บทบาทหน้าที่ขององค์กรทางการเมืองของประเทศไทยทุกระดับให้เป็นที่รับรู้ของประชาชนโดยทั่วไป